

Bijlage 2: beschrijving en toetsing huidig gebruik zonder negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

In deze bijlage is een overzicht van het huidige gebruik en beheer in en in de directe omgeving van het gebied Zouweboezem beschreven dat geen negatieve invloed heeft op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied Zouweboezem. Om dit inzichtelijk te maken heeft een toetsing plaatsgevonden aan de instandhoudingsdoelen. Deze toetsing is per gebruiksvorm beschreven.

Definitie huidig gebruik en beheer

Onder huidig gebruik en beheer wordt verstaan al het gebruik en beheer dat ten tijde van het opstellen van het Natura 2000-beheerplan (peildatum 1 juli 2018) in en rond het Natura 2000-gebied Zouweboezem plaatsvond. Hieronder vallen tevens 'andere handelingen' zoals beschreven in paragraaf 2.3 van het Natura 2000-beheerplan (referentiedatum 31 maart 2010).

1.1.1 Natuur

Beschrijving huidig gebruik

Voor de instandhouding van de natuurwaarden worden verschillende beheermaatregelen uitgevoerd. Hierbij kan het gaan om regelmatig terugkerende maatregelen zoals het maaien van gebieden of ingrepen die maar eens in de zoveel jaren worden uitgevoerd zoals het baggeren van het gebied. Tot de activiteiten die onder natuur vallen worden behoort ook agrarisch natuurbeheer.

Het Zuid-Hollands Landschap heeft in een tweetal beheersplannen het beheer voor de Zouweboezem en Polder Achthoven vastgelegd voor de periode 2007 tot en met 2012 (Stichting Zuid-Hollands Landschap, 2007 & Stichting Zuid-Hollands Landschap, 2008). Dit betreft het beheer van percelen in eigendom van het Zuid-Hollands Landschap. Het grootste deel van de overige percelen is in eigendom of beheer van een rietsnijder.

Om de voortschrijdende successie in delen van de Zouweboezem terug te zetten hebben in 2009 herstelmaatregelen plaatsgevonden. Hierbij is gebaggerd, is het maaiveld plaatselijk verlaagd, is bos teruggezet naar rietland en is verruigd rietmoeras teruggezet naar jong moeras.

Riet en griend

Rietsijden: Ter plaatse van de eigendommen van particulieren en percelen van het Zuid-Hollands Landschap wordt al eeuwenlang riet gesneden. Het rietsnijden is zeer bepalend geweest voor het ontstaan van het huidige landschap. De rietlanden werden jaarlijks in de winter gesneden om commerciële redenen (rietoogst). Met het overlijden van de laatste rietsnijder in 2015, Willem Vuurens, is op dit moment het rietsnijden op commerciële basis in het gebied waarschijnlijk tot een einde gekomen. Er wordt nog wel riet gesneden in het gebied, maar dan als natuurbeheermaatregel en niet als doel op zich. Een relatief klein deel van de rietlanden van het Zuid-Hollands Landschap wordt uit landschappelijk oogpunt jaarlijks gemaaid. Dit heeft deels te maken gehad met afspraken met de rietsnijder betreffende het voortgezet gebruik van het snijden van riet zolang hij als rietsnijder actief zou blijven. Verder betreft het zogenaamd cultuurriet met veel dotterbloemen of plaatsen waar doorkijkjes gewenst zijn en in een zone in het windrecht van de Vlietmolen zodat de molen voldoende vrije wind heeft om te kunnen draaien. Verder is de afgelopen jaren extra inzet gepleegd door Zuid-Hollands Landschap om elke keer een stuk vrij te maken van houtopslag die door de verdroging/verruiging toeneemt.

Het rietsnijden door Zuid-Hollands Landschap vindt plaats in de wintermaanden, voordat de broedvogels in het gebied aankomen. Hierbij wordt de minst kwetsbare periode gekozen. De periode waarin het Zuid-

Hollands Landschap haar percelen maait betreft veelal de periode vanaf oktober tot maart. De particuliere percelen werden in de praktijk in dezelfde periode gemaaid.

De purperreiger is gebaat bij overjarig riet. De rietlanden die niet in gebruik zijn als rietcultuur hebben een maaifrequentie van eens in de vier á vijf jaar. Door maaipercelen in te delen in kleine vakken en langs watergangen en op natte plekken riet te laten staan, wordt een mozaïek van open en begroeide plekken gecreëerd met veel randlengte. Houtopslag wordt verwijderd door het mee te maaien (indien het nog jong en dun is) of door de jonge planten met wortel uit te steken. Afval wordt ter plaatse verbrand.

Grienden: Enkele percelen in het noorden en direct ten zuiden van de A27, hebben nog een traditionele griendcultuur. De wilgen worden hier één keer in de vier jaar gehakt. Het hout wordt uit het gebied gevoerd.

Grasland

Beheer graslanden: In polder Achthoven vindt deels een mozaïekbeheer plaats, met maaien en beweiden. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden extensieve beweiding (maaien, afvoeren en nabeweiden) en intensieve beweiding (seizoensbeweiding). Bij het maaien wordt 5 à 10% niet gemaaid (overhoeken) ten behoeve van insecten.

Het blauwgrasland valt onder de soortenrijke graslanden. Het beheer op de betreffende percelen, en enkele andere percelen bestaat voornamelijk uit maaien, gevolgd door nabeweiding.

Beheer weidevogelgraslanden: Een deel van de graslanden in Polder Achthoven heeft een weidevogelstelling. Het beheer is daarop afgestemd met betrekking tot onder andere maaiperiode en het aanwezig laten van vluchtstroken. Deze percelen worden voor een klein deel bemest met ruige stalmest; dit is goed voor de bodemstructuur en bodemleven en daarmee de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels. In het voorjaar wordt in polder Achthoven één perceel gedeeltelijk plas-dras gezet ten behoeve van weidevogels.

Watergangen en poelen

Beheer van poelen: De belangrijkste beheermaatregel in de poelen (onder andere van belang voor de kamsalamander) in het gebied betreft het gefaseerd schonen van de poelen conform de gedragscode natuurbeheer. Dit houdt in dat nooit meer dan 30% van een terrein of reservaat in één jaar wordt gebaggerd, uitsluitend wordt gebaggerd op het ecologisch meest gunstige tijdstip voor de meest relevante ecologische doelstelling (dus amfibieën prioritair niet in winterhalfjaar en broedvogels prioritair niet in broedseizoen, botanische doelstelling geen bagger op de kant, etc.) .

Het beheer van de watergangen bestaat enerzijds uit het algemeen beheer en het schonen van de waterlichamen en anderzijds uit grootschalig onderhoud zoals baggerwerkzaamheden. De grootschalige werkzaamheden zullen niet opgenomen worden in het beheerplan. Het overige beheer van de watergangen is behandeld onder waterbeheer.

Bos

Beheer bospercelen: In polder Achthoven is een aantal percelen aanwezig met gemengd bos. Enkele percelen met katwilg worden doorgestekt.

Hoge Boezem

Het beheer in de Hoge Boezem is gericht op het ontstaan van jonge rietvegetaties en het bevorderen van de grote modderkruiper ten opzichte van andere vissoorten, en niet gericht op het voorkomen en de ontwikkeling van ondergedoken waterplantvegetaties. Het beheer bestaat uit het wegvangen van

concurrenten van de grote modderkruiper, waaronder de ruisvoorn, snoek en zeelt. Tevens wordt via het huidige peilbeheer (periodieke droogval) de vorming van moerasvegetatie gestimuleerd.

Afbakening van relevante natuurdoelen

Het natuurbeheer in De Zouweboezem bestaat voornamelijk uit het beheer van de rietlanden en hooien en beweiden. De natuurdoelen die hiervan profiteren zijn de vogelsoorten en het habitatype blauwgrasland door het in stand houden van het leefgebied voor de vogels en het habitatype. In het gebied zijn daarnaast nog enkele percelen met grienden, bos en moeras aanwezig. Het beheer op deze percelen sluit hierbij aan. Het beheer van de aanwezige poelen valt ook onder natuurbeheer. Het beheer van de watergangen wordt besproken onder waterbeheer.

Effectbeschrijving

Het natuurbeheer in de Zouweboezem is voornamelijk gericht op het in stand houden van natuurwaarden in het gebied. De effecten zijn daarom op de lange termijn over het algemeen positief. Op de korte termijn kunnen met name vogelsoorten verstoord worden door de werkzaamheden.

Rietsnijden is belangrijk om successie in het gebied tegen te gaan. Zonder dit beheer verruigt het gebied (bijvoorbeeld door opslag van els) en is het gebied op termijn niet meer geschikt als broedgebied voor soorten als de purperreiger en het porseleinhoen. Tegelijkertijd kan het maaien van het riet voor verstoring voor de aanwezige vogels zorgen. Omdat het rietsnijden voornamelijk in de winterperiode plaatsvindt treedt hierbij geen verstoring op van de broedvogels. Door het gefaseerd uitvoeren van het rietsnijden zorgt men ervoor dat er altijd voldoende overjarig riet aanwezig is voor snor, roerdomp en purperreiger voor de bouw van hun nest.

Het rietbeheer in deelgebied De Boezem is zeer extensief. Het Zuid-Hollands Landschap heeft als doelstelling voor dit gebied dat de natuurlijke successie na circa 10 tot 15 jaar teruggezet wordt. Dit betekent dat er in de tussenliggende periode geen verstoring plaatsvindt in de aanwezige riet en ruigte waardoor het een geschikt leef- en broedgebied vormt voor kritische soorten als snor, zwarte stern en roerdomp. Het porseleinhoen heeft de voorkeur voor een beheervorm met een hogere onderhoudsfrequentie. Deze soort komt voor in (ruige) graslanden met een hogere dynamiek, waaronder jaarlijkse voorjaarsinundatie zoals in de uiterwaarden. Het voorkomen van het porseleinhoen in dit deelgebied is gekoppeld aan de herinrichting in de jaren '90. Op dit moment is het gebied niet of slechts zeer beperkt geschikt voor deze soort (zie onderdeel waterbeheer, hoofdrapport paragraaf 3.2). Een intensievere vorm van beheer is nodig om continue geschikt biotoop voor het porseleinhoen in stand te houden (zie hoofdrapport, hoofdstuk 4 visie).

Het beheer van de graslanden in Polder Achthoven bestaat uit hooibeheer en extensieve beweiding. Voor het blauwgrasland is het hooien essentieel voor een goede structuur en functie. Ook de beweiding draagt hier aan bij doordat de organische mest van de koeien de verzuring tegen gaat. Het gevoerde hooibeheer in combinatie met de extensieve beweiding zorgt voor een bloemrijk grasland met een wat ruige structuur. Deze graslanden trekken grote aantallen insecten aan, waar vervolgens verschillende vogelsoorten op foerageren. Dit geldt onder andere voor de zwarte stern en de roerdomp.

Deze soorten kunnen wel verstoord worden door het hooien. Het gebruik van tractoren om het maaibeheer uit te voeren maakt dat aanwezige vogels opvliegen tijdens het maaien. Omdat dit een tijdelijk effect is (alleen gedurende de periode dat er op het betreffende perceel gemaaid wordt) en er maar één of enkele keren per jaar gemaaid wordt leidt dit niet tot negatieve effecten.

De effecten van het beheer op de typische soorten is beperkt. De heikikker en de moerassprinkhaan kunnen beide wegspringen als er gehooid wordt. De effecten zullen daarom alleen uit een lichte verstoring

bestaan. Op de lange termijn is het beheer echter positief door dat het beheer noodzakelijk is voor het handhaven van dit type vegetatie.

Extensief beweiden is voor de fauna geen probleem. Voor planten is het effect afhankelijk van de beweidingsdruk. Gezien de extensieve vorm van beweiding is er geen bedreiging voor het voorkomen van de typische flora van het blauwgrasland.

Het schonen van de poelen heeft als doel de natuurlijke successie van de poelen tegen te gaan zodat deze geschikt blijven als leefgebied voor de kamsalamanders. De poelen zijn speciaal voor deze soort aangelegd, maar zonder onderhoud verlanden de poelen waardoor ze niet meer geschikt zijn als voortplantingshabitat voor de kamsalamander en als leefgebied voor de platte schijfhoren. Door het open houden van de poelen middels gefaseerd schonen blijft het habitat van deze soorten behouden, onder andere doordat ondergedoken en drijvende waterplanten zich bij deze vorm van beheer kunnen handhaven.

Het schonen kan leiden tot vernietiging van een deel van de populatie van de platte schijfhoren. Omdat de poelen gefaseerd beheer worden blijft een deel gehandhaafd van waar uit de populatie zich kan herstellen.

Het beheer van de grienden en de knotwilgen en elzensingel heeft weinig effect-relatie met de instandhoudingsdoelen. De kamsalamander kan profiteren door het behoud van kleine landschapelementen die een essentieel onderdeel van zijn winterhabitat vormen. Omdat de onderhoudswerkzaamheden gepaard gaan met de aanwezigheid van mensen en geluid kan dit tot verstoring leiden van (broed)vogels. Dit is echter minimaal omdat de grienden en knotwilgen en elzensingels niet tot het broed- of foerageergebied van de instandhoudingsdoelen behoort en zich enkel aan de randen van de broed- en foerageergebieden bevindt. De krakeend rust in de winterperiode op de eendenkooi in Polder Achthoven of op de Zouwe. Tijdens werkzaamheden in de winterperiode kan deze soort tussen deze twee rustgebieden uitwijken. Mede gezien de positieve trend van deze soort leidt deze beperkte vorm van verstoring niet tot negatieve effecten.

Het bosbeheer vindt plaats buiten het leefgebied van de voor het Natura 2000-gebied Zouweboezem relevante soorten. Vanwege de beperkte omvang van de beheersactiviteiten leidt dit niet tot daadwerkelijke verstoring van soorten.

Het huidig beheer van de Hoge Boezem heeft als doel om de populatie van de grote modderkruiper en moerasvegetaties te bevorderen. De aanwezigheid van de grote modderkruiper is onder andere van groot belang voor de purperreiger, omdat dit het stapelvoedsel vormt van deze soort. Deze beheersmaatregelen zijn echter wel ongunstig voor het voorkomen van H3150 meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, maar desondanks hebben de voor dit habitatype kenmerkende vegetaties zich daar wel kunnen ontwikkelen én handhaven.

Effectbeoordeling

Het natuurbeheer zorgt voor het behoud van het leefgebied voor bijna alle instandhoudingsdoelen. Het rietbeheer is van belang voor de instandhoudingsdoelen van de snor, purperreiger en roerdomp. Negatieve effecten als gevolg van het rietsnijden en het rietbeheer zijn tijdelijk en beperkt van omvang. Door fasering in tijd en ruimte blijft er continue voldoende leef- en broedgebied beschikbaar. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen door het rietbeheer en het snijden van cultuurriet doen zich hierdoor niet voor.

Het hooilandbeheer en de beweiding zorgen voor een beperkte mate van verstoring. De positieve effecten wegen op tegen de tijdelijke en in omvang beperkte verstoring. Het beheer zorgt voor de instandhouding van het blauwgrasland en de andere graslanden; en daarmee voor foerageergebied voor onder andere vogels. Dit beheer zijn daarom van belang voor het halen van de instandhoudingsdoelen en leveren geen significant negatieve effecten op.

Het griendbeheer, het beheer van knotbomen en elzensingels en het schonen van de poelen draagt bij aan de goede kwaliteit van het leefgebied van de kamsalamander. Zonder het schonen gaan de poelen achteruit in kwaliteit (zowel omvang als waterkwaliteit) waardoor ze niet geschikt blijven voor onder andere de kamsalamander en de platte schijfhoren. De positieve effecten van het onderhoud wegen op tegen de tijdelijke negatieve effecten. De grienden en elzensingels kunnen winterbiotoop vormen van deze soort. Behoud ervan draagt bij aan het voorkomen van de populatie in dit gebied. Het beheer vindt plaats buiten de winterrustperiode. Er is geen sprake van significant negatieve effecten.

Het beheer in de Hoge Boezem is gunstig voor de grote modderkruiper en daarmee ook voor de purperreiger. Dit beheer is weliswaar ongunstig voor H3150 meren met krabben-scheer en fonteinkruiden, maar desondanks hebben deze waarden zich wel kunnen ontwikkelen. Er is geen sprake van negatieve effecten.

In Tabel 1 zijn in een synthese tabel alle effecten op de relevante instandhoudingsdoelen weergegeven.

Tabel 1 Synthese effectbeoordeling natuur op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect, '--' = significant negatief effect, '?' = onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 Meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	H6430 Ruigten en zomen	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Kraakeend
a. rietcultuur	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt
b. rietbeheer (overjarig)	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	0	+	Nvt
c. griendbeheer	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0
d. hooilandbeheer	+	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	+	Nvt
e. extensieve beweiding	+	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	+	Nvt
f. onderhoud poelen (schonen)	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	+	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
g. bosbeheer	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
i. beheer knotbomen en elzensingel	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
j. droogval en wegvangen concurrenten grote	Nvt	0	Nvt	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt	+	Nvt	Nvt	Nvt

modderkruiper in Hoge Boezem															
------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

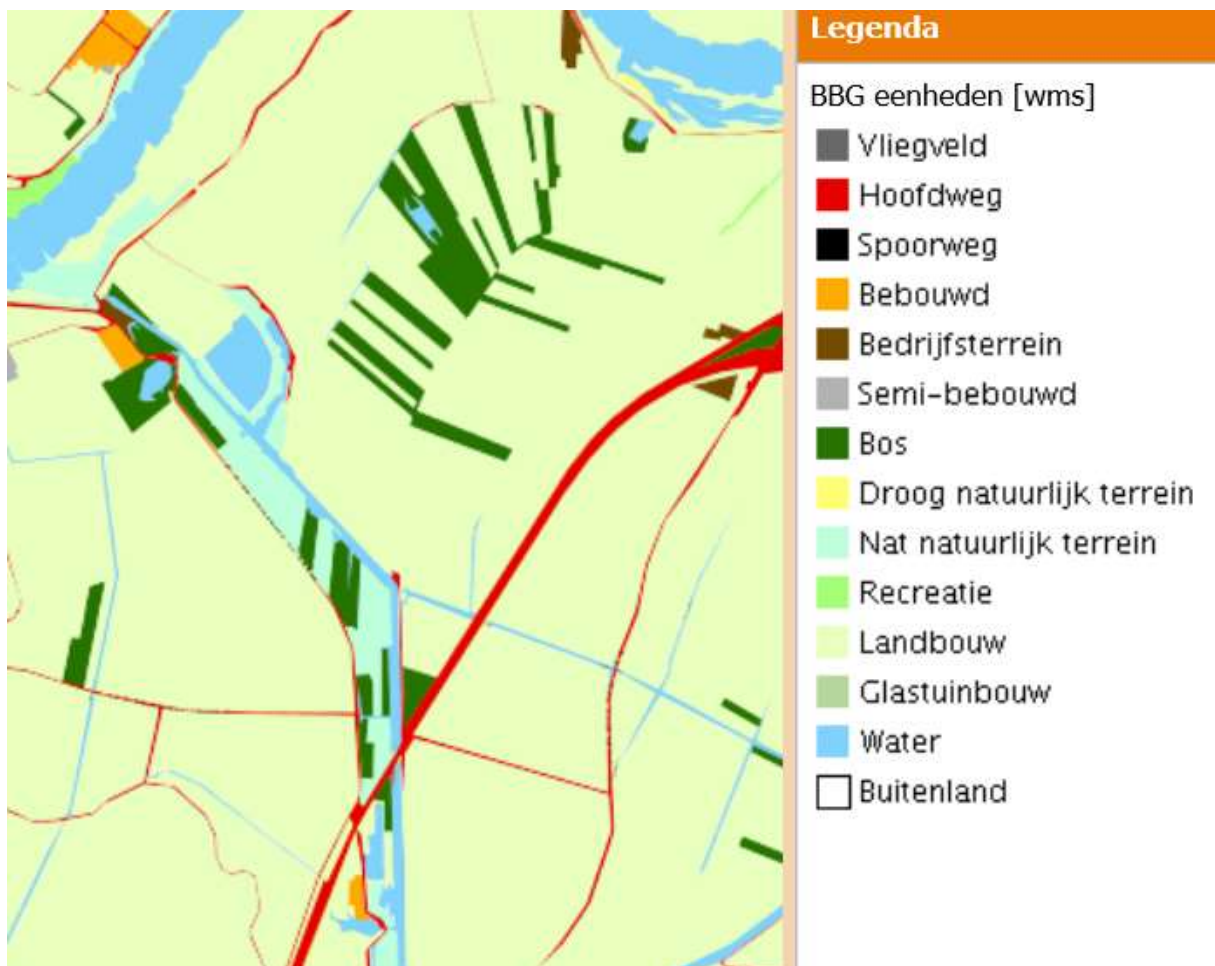
Instandhoudingsmaatregelen (voor uitwerking zie hoofdstuk 5)

- Voortzetten huidige vormen van natuurbeheer

1.1.2 Landbouw

Beschrijving huidig gebruik

De gebruikscategorie landbouw buiten de Zouweboezem betreft landbouwactiviteiten op of in de omgeving van agrarische bedrijven/percelen. Het zijn activiteiten van boeren vanuit hun huidige bedrijfsvoering. Rond de Zouweboezem liggen verschillende agrarische bedrijven. In Figuur 1 is te zien dat het grootste deel van het landgebruik bestaat uit grasland. De meeste agrarische bedrijven zijn veehouderijen. Daarnaast zijn er enkele fruitteelt-bedrijven aanwezig, waaronder enkele percelen ten noordwesten van Polder Achthoven richting de Lekdijk.

Figuur 1 Landgebruik in en rond het Natura 2000-gebied Zouweboezem (Pdokviewer, 2012)

Afbakening van relevante natuurdoelen

Landbouw vindt voornamelijk buiten het Natura 2000-gebied plaats in de vorm van veehouderij. De uitstoot van stikstof en/of fosfaat vanuit de veeteelt kan door externe werking via de aanvoer van water en/of lucht wel effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen. Met name het habitatype blauwgrasland is gevoelig voor vermessing, maar bittervoorn, kamsalamander en de platte schijfhoren kunnen negatieve

effecten ondervinden door vermessing van het water. Het agrarisch (natuur)beheer in Polder Achthoven vindt plaats in het kader van natuurbeheer. Bij de toetsing van de landbouw wordt daarom alleen de externe werking meegenomen. In deze paragraaf wordt daarbij alleen ingegaan op de vermessing via het aangevoerde oppervlaktewater. De effecten van stikstofdepositie via de lucht worden apart behandeld in één paragraaf, waarbij het gezamenlijke effect van alle bronnen die bijdragen aan de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten behandeld (zie paragraaf 7.3.3). De effecten van het peilbeheer noodzakelijk voor het omliggende landbouwkundige gebruik worden behandeld in paragraaf 7.3.1 (waterbeheer).

Effectbeschrijving

Toepassing van mest op de agrarische terreinen in de omgeving kan vermessing van het water tot gevolg hebben en kan het leefgebied van de bittervoorn en platte schijfhoren aantasten. In de meest negatieve situatie kan door het teveel aan meststoffen er algenbloei optreden, gepaard gaande met zuurstofloosheid. Aangezien het gebied een voedselrijk systeem is waarin er sprake is van nalevering van nutriënten uit de bodem heeft de landbouw een beperkte invloed op de waterkwaliteit in de Zouweboezem. Uit monitoringsgegevens in het kader van de KRW blijkt dat in de huidige situatie de totale hoeveelheid stikstof in het water voldoet aan de gestelde norm van 2,8 mg N/l. Met betrekking tot fosfaat blijkt uit een verkennende studie van DHV (2013) dat er tot nu toe geen aanwijzingen zijn waaruit blijkt dat de aanvoer van fosfaat vanuit gebiedsvreemd water een belangrijke rol speelt in de waterkwaliteit van het gebied. De invloed van het oppervlaktewater op blauwgrasland is gering. In de huidige situatie is er geen sprake van inundatie van het blauwgrasland van oppervlaktewater (met meststoffen), waardoor effecten op voorhand kunnen worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Voor de bittervoorn, kamsalamander en platte schijfhoren geldt een behoudsdoel. Er zijn geen aanwijzingen dat de (beperkte) aanvoer van stikstof en fosfaat via gebiedsvreemd oppervlaktewater bepalend is voor de waterkwaliteit in het gebied. Zodoende wordt een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen uitgesloten. De stikstofwaarden zijn niet van dien aard dat deze het watersysteem kunnen doen omslaan naar troebel en zuurstofarme omstandigheden. De hogere fosfaatwaarden in de Zouweboezem zelf zijn wel een aandachtspunt, mogelijk als gevolg van interne eutrofiering (zie paragraaf 7.3.1 waterbeheer).

Tabel 2 Synthese effectbeoordeling landbouw (excl. stikstofdepositie en peilbeheer) op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect. '--' = significant negatief effect, '?' onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	H6430 Ruigten en zomen	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Krakeend
a. Veehouderij (externe werking)	0	0	0	0	0	0	0	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt

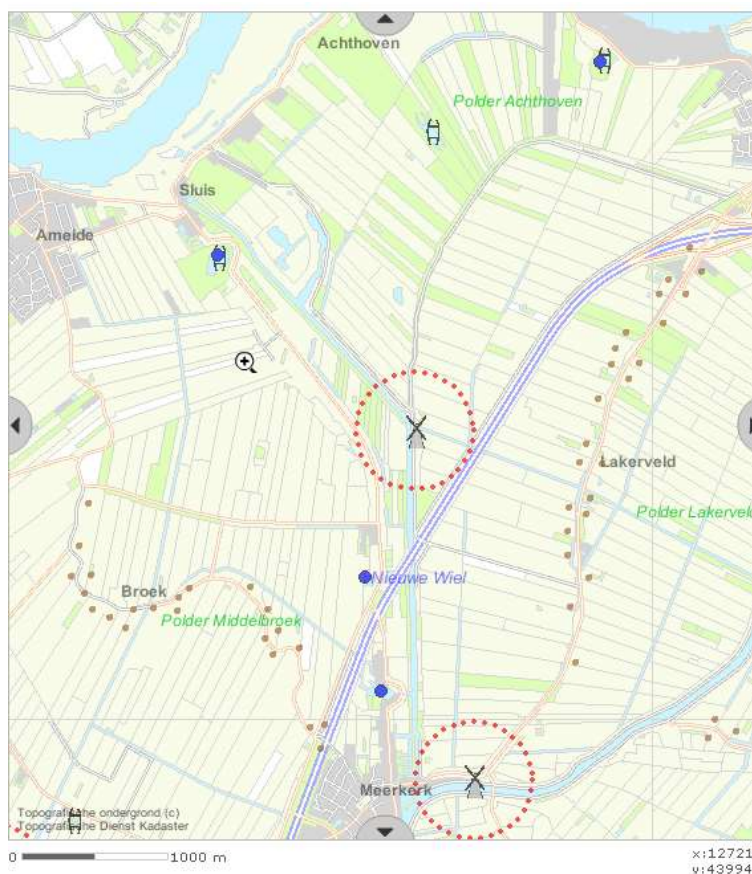
1.1.3 Cultuurhistorie

Beschrijving huidig gebruik

Deze gebruiksvorm omvat cultuurhistorische waarden en gebruik in een gebied, zoals bijvoorbeeld molens of monumenten, zie ook Figuur 2.

Eendenkooi Achthoven: De eendenkooi in Polder Achthoven wordt gebruikt ten behoeve van de (commerciële) vangst van wilde eenden; naast commerciële redenen zijn er ook cultuurhistorische redenen voor dit gebruik. In de directe omgeving is het bosbeheer ondergeschikt aan het kooibedrijf. Dit betekent dat opgaand hout nabij de einden van de vangpijpen wordt afgezet. Overige beplanting rondom de kooiplas en de vangpijpen, zoals meidoornhagen, elzenhagen en knotwilgen, wordt periodiek gesnoeid dan wel afgezet. Ook wordt de kooiplas opgehouden. Aan de westkant buiten het Natura-2000-gebied ligt eendenkooi De Zouwe.

Molen: de Vlietmolen heeft alleen nog een waterstaatkundige functie als noodbemaling. Daarnaast is de molen uit cultuurhistorische redenen nog regelmatig in gebruik. Wanneer de molen in werking is dan wordt er relatief voedselrijk water vanuit polder Lakerveld naar de Oude Zederik gemalen.

Figuur 2 Molens met molenbiotoop (rode cirkel), eendenkooien, wielen (blauwe stippen) en historische woonheuvels (bruine stippen) (Provincie Zuid-Holland, 2010).

Afbakening van relevante natuurdoelen

In het Natura 2000 gebied zijn een molen en een eendenkooi aanwezig. De eendenkooi kan leiden tot versterking van de krakeend. Het gebruik van de molen heeft op zich geen effect op relevante soorten en habitattypen. Het opmalen van water vanuit polder Lakerveld naar de Zouweboezem kan in beginsel een negatieve invloed hebben op de waterkwaliteit, echter het malen van water vanuit Polder Lakerveld op de

Oude Zederik gebeurt sporadisch en het debiet is in verhouding tot de aanvoer van de totale hoeveelheid gebiedsvreemd water vanuit de Oude Zederik gering (op basis van DHV, 2013). Effecten als gevolg van deze bemaling worden op voorhand uitgesloten.

Effectbeschrijving

De eendenkooi wordt gebruikt om wilde eenden te vangen. Het is mogelijk dat kraakeenden met deze wilde eenden mee de vangpijp in vliegen. Ze worden dan echter direct weer vrijgelaten. De verstoring blijft hierdoor beperkt tot de kraakeenden die de vangpijp invliegen

Effectbeoordeling

In de eendenkooi kunnen kraakeenden verstoord worden indien ze gevangen worden en weer vrijgelaten. Aangezien de kraakeend een positieve trend vertoont en in aantallen ruim boven de instandhoudingsdoelstelling aanwezig is, leidt het gebruik van de eendenkooi niet tot negatieve effecten.

Tabel 3 Synthese effectbeoordeling cultuurhistorie op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect. '--' = significant negatief effect, '?' onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte Schijfhoren	A021 Roerdomp	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A292 Snor	A051 Kraakeend
a. windmolen	Nvt	0	0	0	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
b. eendenkooi	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0

1.1.4 Recreatie

Beschrijving huidig gebruik

Onder recreatie vallen activiteiten zoals wandelen, fietsen, varen, vissen, hardlopen, hond uitlaten, zwemmen en paardrijden. De Zouweboezem en omgeving worden jaarlijks door 8.000 tot 10.000 recreanten bezocht. Alle recreatie bevindt zich op openbare wegen en paden inclusief de speciale natuurwandelpaden.

Wandelen: Met name langs de oostzijde van De Boezem en de Zouweboezem wordt gewandeld. Dit is vooral natuurgerichte recreatie; er komen veel vogelaars. Een vogelscherm (in De Boezem) en een vogelkijkhut (met uitzicht op de Polder Achthoven) faciliteren de vogelaars. Ook wordt het gebied zeer intensief bezocht door natuurfotografen die vanaf de openbare wegen foto's maken (onder andere van overvliegende purperreigers).

Het Zuid-Hollands Landschap heeft een tweetal wandelroutes uitgezet rond de Zouweboezem: de Purperreigeroute en de Sprinkhaanzangeroute. Daarnaast is er nog een lange Afstand Wandelroute (Law), de Oeverlandenroute die door de Zouweboezem gaat, zie ook Figuur 3. Deze wandelroutes lopen langs de randen van het gebied. Alleen richting de vogelkijkhut en het -scherm zijn er paden het gebied in. Buiten de wegen en paden is het gebied niet toegankelijk.

Fietsen: Er lopen geen fietspaden door de Zouweboezem. Alleen langs de randen van het gebied liggen fietspaden of openbare wegen. Langs de westkant van de Zouweboezem loopt een fietsroute die is uitgezet door het Zuid-Hollands Landschap. Fietsen op de Zederikkade wordt gedoogd.

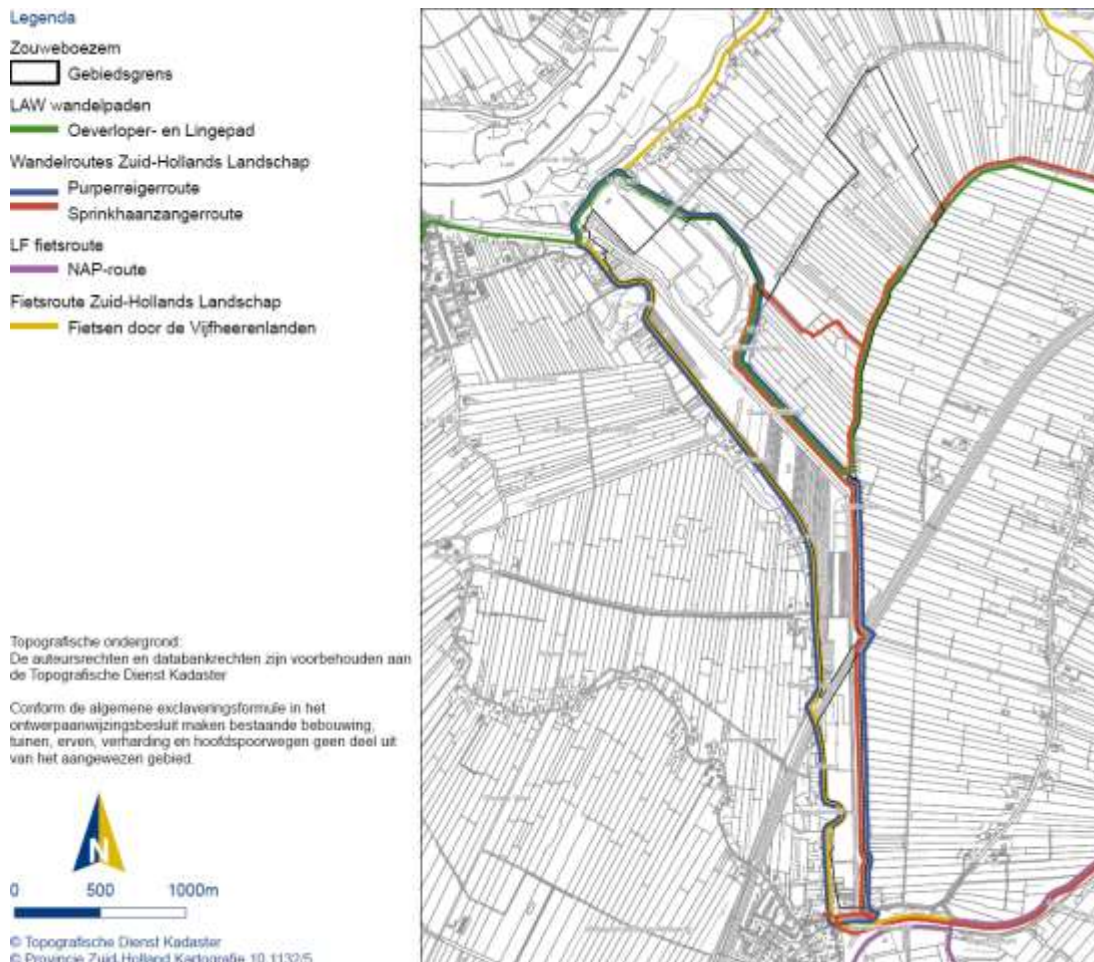
Pleziervaart: Het varen, zowel handmatig als mechanisch voortbewogen, is verboden in het gehele Natura 2000-gebied op grond van de keur van het Waterschap Rivierenland. De praktijk is echter dat er wel gevaren wordt, waarbij varen tot een maximum snelheid van 6 km/uur wordt gedoogd. Dit vindt plaats op de Oude Zederik, de Gandel en een aantal watergangen die vanaf de Zederik westelijk naar de Zouwendijk voeren. Het betreft hier vooral kleine open motorboten. De Nieuwe Zederik kan niet op gevaren worden, deze is voor dat doel afgesloten met behulp van een balk in het water.

Sportvisserij: Waterschap Rivierenland is als waterkwaliteitsbeheerder verantwoordelijk voor het realiseren van een ecologisch gezond watersysteem. De visstand maakt hiervan onderdeel uit en is een belangrijke indicator (en een voorwaarde) voor de ecologische kwaliteit van oppervlaktewateren. Het waterschap is verantwoordelijk voor het visstandbeheer. Sport en beroepsvissers hebben invloed op de visstand. De hengelsportvereniging De Karper beschikt over een akte d.d. 17 november 1803 voor het vissen in de Oude Zederik en de daarbij horende sloten. Op basis van deze 'heerlijke visrechten' heeft HSV de Karper alle rechten om in deze wateren te vissen. Voor het visstandbeheer stemt HSV de Karper af met het waterschap. De vereniging heeft in totaal ruim 500 sportvissers een vergunning verleend om in de Zouweboezem te vissen.

Om de Oude Zederik bevisbaar te houden wordt ongeveer 5 keer per jaar een flinke strook in het midden van de watergang gemaaid, tussen Meerkerk en Sluis. De oeverzone wordt niet gemaaid. De eerste maaironde vindt plaats vóór het broedseizoen (maart), als dit niet lukt (bijvoorbeeld door vorst) start het maaien ná het broedseizoen. Afvoer van het drijvend bladmateriaal vindt plaats via het afstromend water richting het Merwedekanaal. Om de afvoer te bevorderen wordt er bij voorkeur gemaaid in periodes met hoge regenval. In de zomerperiode wordt er bij voorkeur niet gemaaid om rotting van bladeren te voorkomen.

Schaatsbaan: In het noordelijk deel van de Zouweboezem wordt een deel van de Zouweboezem benut als schaatsbaan als het voldoende vriest. Hiervoor is een klein gebouwtje en een steiger aanwezig, maar geen andere faciliteiten. Wanneer er een ijsvloer ligt wordt de baan ingericht en vinden daaraan gerelateerde activiteiten plaats.

Onderhoud paden: De wandelpaden in de Zouweboezem worden meerdere malen per jaar gemaaid om ze begaanbaar te houden.

Figuur 3 Fiets- en wandelroutes in en rond de Zouweboezem

Afbakening van relevante natuurdoelen

De Zouweboezem is slechts beperkt toegankelijk. Recreatie vindt daarom vooral langs de randen van de het gebied plaats. Het deelgebied De Boezem is zelfs helemaal niet toegankelijk voor recreanten. De enige mogelijkheid voor recreanten om dit gebied te zien is via de vogelkijkhut die op de grens tussen de deelgebieden de Zouwe en De Boezem staat. Het perceel met het habitattype blauwgrasland is niet toegankelijk voor recreatie, het habitattype is niet gevoelig voor verstoring. De overige instandhoudingsdoelen kunnen wel effecten ondervinden van recreatie, met name door verstoring door geluid en beweging.

Effectbeschrijving

Wandelen en fietsen op wegen en paden kan verstoring opleveren voor alle aangewezen vogelsoorten. Door de beperkte toegankelijkheid van het gebied, zal de verstoring vooral aan de randen van het gebied plaatsvinden. Doordat men niet van de wegen en paden af kan en door de dichtheid van de begroeiing in de Zouwe en De Boezem zal de verstoring door geluid en beweging hier bovendien niet ver reiken.

De verstoringsgevoeligheid van de vogels verschilt van soort tot soort (Krijgsveld et al., 2008). De roerdomp, purperreiger, zwarte stern en de krakeend die meer op of langs het open water verblijven zijn gevoelig dan de overige soorten. Omdat het gebied slecht toegankelijk is, en het broedgebied van de zwarte stern en de Boezem zelfs helemaal zijn afgesloten voor recreanten zal de verstoring toch geen grote effecten hebben op de instandhoudingsdoelen. Omdat het porseleinhoen met maar één broedpaar in het gebied aanwezig is, is niet vast te stellen of deze soort hinder ondervindt van de aanwezige recreatie. De oorzaak van het lage aantal ligt bij de ongeschiktheid van het gebied voor deze soort.

Daarbij is het de vraag wanneer zich negatieve effecten op de soorten en de habitatypekwaliteit voordoen. In de Uitwerking effectanalyse (Steunpunt Natura 2000, 2007) en de Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998 (Ministerie van LNV, 2005) is opgenomen dat “Verstoring van een soort in een gebied optreedt wanneer uit populatiedynamische gegevens betreffende die soort in dat gebied blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te zullen zijn”. Uit hoofdstuk 4 is gebleken dat de meeste vogelsoorten in het merendeel van de deelgebieden aanwezig is. Er zijn dus geen redenen om aan te nemen dat zich verstoring (conform deze definitie) voordoet. Mogelijk hebben de vogelsoorten zich aan de reactie aangepast (gewenning).

Zowel de Zederik als de omliggende sloten zijn verboden voor vaartuigen. Op dit moment vinden echter wel vaarbewegingen plaats. De verstoring door zowel de gemotoriseerde als de niet-gemotoriseerde pleziervaart heeft met name betrekking op soorten die in het riet leven maar ook op de vissen en de platte schijfhoren. De vogels ondervinden verstoring door geluid en de aanwezigheid van mensen (zie effectbeschrijving wandelen en fietsen op wegen en paden). Voor de vissen en de platte schijfhoren ontstaat er een negatief effect door de opwerveling van bodemmateriaal wat tot vertroebeling en beschadiging van waterplanten kan leiden. Dezelfde effecten ontstaan ook door de sportvisserij indien zij een motorboot gebruiken. Doordat de boten voornamelijk gebruik maken van de hoofdwatergang zal de verstoring en het opwerpen van het materiaal alleen hier plaats vinden. Door de waterrecreatie zal het leefgebied van de aangewezen vissen en de platte schijfhoren niet optimaal zijn in de watergangen waar boten gebruik van maken door negatieve effecten op waterplanten. Omdat dit alleen geldt voor een beperkt aantal watergangen en alleen voor de vaargeul kan dit echter geen kwaad. Bovendien zal maar een klein deel van de waterplanten schade ondervinden en blijven er meer dan voldoende waterplanten over voor het halen van de instandhoudingsdoelen.

De Nieuwe Zederik waar de zwarte sterns broeden is afgesloten voor boten. Deze soort ondervindt daardoor geen negatieve effecten op hun broedgebied van de boten, wel kan er verstoring optreden in het foerageergebied.

De sportvissers in het gebied zorgen er ook voor dat de waterplanten in een deel van de Oude Zederik gemaaid worden. Dit leidt tot verstoring van aanwezige vogels en vissen, maar ook tot de vernietiging van het leefgebied van vissen. Het gaat echter om een zeer beperkt deel van het leefgebied van de vissen wat niet als belangrijk paai- of opgroeigebied dient. De vissen zelf zullen niet vernietigd worden aangezien ze naar andere gebieden kunnen zwemmen.

In de winterperiode trekken de meeste van de vogelsoorten waarvoor een instandhoudingsdoel geldt, uit het gebied weg. Dit geldt niet voor de kraakeend. Als alle wateren zijn bevroren trekken deze soorten ook naar gebieden met open water om te foerageren. Ook deze soorten zullen daarom niet verstoord worden door het schaatsen wat in strenge winters kan plaatsvinden.

De aanwezige recreatievoorzieningen in de vorm van vogelkijkhutten, bankjes etc. en het beheer en onderhoud hiervan kan verstoring veroorzaken voor de aanwezige vogels. Er zijn echter maar zeer beperkt voorzieningen aanwezig en verstoring van soorten zal eerder optreden door mensen die al wandelend of fietsend naar deze voorzieningen gaan dan door de aanwezigheid van de voorzieningen of het beheer hiervan.

Effectbeoordeling

De recreatie is beperkt in het Natura 2000-gebied. Gezien de ontoegankelijkheid van het gebied en doordat de meeste wegen en paden langs de randen van het gebied lopen, levert de aanwezige recreatie (op het

land en op het water) weinig verstoring op voor de aanwezige vogels. De negatieve effecten die er optreden zijn daarom zeker niet significant negatief.

De verslechtering van het leefgebied van de vissen en de platte schijfhoren is klein. Er zijn weinig boten in het gebied aanwezig en de aanwezigheid van boten blijft grotendeels beperkt tot de hoofdwatergangen. De negatieve effecten die optreden hebben met de huidige recreatiedruk zeker geen significant negatief effect.

De aanwezige recreatievoorzieningen en het beheer en onderhoud hiervan kan beperkt verstoring opleveren. Gezien de beperkte aanwezigheid en de locatie hiervan op enige afstand van broedlocaties leidt dit niet tot negatieve effecten ten aanzien van de instandhoudingsdoelen.

Tabel 4 : Synthese effectbeoordeling recreatie op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect, '--' = significant negatief effect, '?' = onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte Schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Kraakeend
a. wandelen op wegen en paden	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	Nvt	0	0	0	Nvt
b. fietsen op wegen en paden	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	Nvt	0	0	0	Nvt
c. pleziervaart gemotoriseerd	Nvt	Nvt	0	0	0	Nvt	0	0	0	Nvt	0
d. pleziervaart niet-gemotoriseerd	Nvt	Nvt	0	0	0	Nvt	0	0	0	Nvt	0
e. sportvisserij	Nvt	Nvt	0	0	0	Nvt	0	0	0	Nvt	0
f. schaatsen	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
g. recreatievoorzieningen	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	0	0	0
h. beheer en onderhoud van voorzieningen	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	0	0	0
i. beheer en onderhoud viswater	Nvt	Nvt	0	0	0	Nvt	0	0	Nvt	Nvt	Nvt

1.1.5 Wonen en verblijven

Beschrijving huidig gebruik

Wonen en verblijven betreft de aanwezigheid van woningen, tuinen en erven en verblijfsvoorzieningen. Langs de Zouweboezem liggen verschillende woningen met tuinen en schuren of andere gebouwen. De bebouwing en tuinen binnen de Natura 2000-begrenzing zijn tekstueel geëxclaveerd; met andere woorden: ze behoren niet tot het Natura 2000-gebied. Woningen die grenzen aan de Zouweboezem zijn vooral

gelegen bij Meerkerk en Sluis, maar ook aan de westzijde langs de Zouwendijk staan verschillende woningen. Aan de oostzijde van het gebied staan enkele woningen.

Afbakening van relevante natuurdoelen

De meeste woningen liggen langs de randen van het Natura 2000-gebied, slechts enkele woningen liggen binnen de grenzen van het gebied. De effecten van deze bebouwing is gerelateerd aan de uitstraling van bijvoorbeeld licht en geluid en de invloed op het voor de aanwezigheid van woningen aangepaste peilregime (waterbeheer) in het Natura 2000-gebied. De effecten van het noodzakelijke peilregime worden behandeld onder waterbeheer (zie paragraaf 7.3.1). De effecten van uitloop en verblijven in het gebied zijn meegenomen in de toetsing 'recreatie' (zie paragraaf 1.1.4 in deze bijlage).

Effectbeschrijving

Aangrenzend aan het Natura 2000-gebied liggen verschillende woningen, met name aan de Noordzijde bij het buurtschap Sluis en aan de westzijde van het gebied langs de Zouwendijk. Tussen de woningen en de rietlanden is veelal een watergang aanwezig die het betreden van de rietlanden voorkomt. Gezien de weinige bebouwing en de aanwezige begroeiing zal de verstoring door licht, geluid en menselijke aanwezigheid niet ver het gebied in reiken. Alleen rond de bebouwing kan er verstoring optreden door op de verschillende vogelsoorten.

Met betrekking tot de woningen aan de Zouwendijk in het uiterste zuiden van de Zouweboezem ten zuiden van de A27 geldt dat de aanwezigheid van deze woningen er toe leidt dat in het boezemgebied een hierop afgestemd peilbeheer wordt gevoerd. Niet alleen ten zuiden van de A27 maar, vanwege de vrije verbinding, ook ten noorden van de A27 in het boezemgebied. Zie voor de invloed en de effectbeschrijving van het peilbeheer paragraaf 7.3.1 waterbeheer.

Effectbeoordeling

Gezien de zeer beperkte effecten en het feit dat deze effecten zich alleen voor doen rond de randen van het Natura 2000 gebied zullen de effecten het halen van de instandhoudingsdoelen niet in de weg staan.

Tabel 5 : Synthese effectbeoordeling wonen en verblijven (excl. peilbeheer) op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect. '--' = significant negatief effect, '?' onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte Schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Krakeend
a. woningen en gebouwen	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	0	0	0

1.1.6 Industrie en bedrijven

Beschrijving huidig gebruik

Binnen deze categorie vallen de industrieën en bedrijven in de omgeving liggen van de Zouweboezem. In een ruime zone rond het Natura 2000-gebied (circa 3 kilometer) zijn circa 1000 bedrijven gevestigd. Het grootste deel hiervan betreft éénmansbedrijven. De grootste sector is de bouwnijverheid, gevolgd door de dienstverlenende sector. Landbouw en jacht en de groot- en tussenhandel zijn eveneens sterk

vertegenwoordigd. Een deel van deze bedrijven is gevestigd op een bedrijventerrein aan de zuidkant van Meerkerk, langs de A27.

Afbakening van relevante natuurdoelen

In het Natura 2000-gebied zijn geen bedrijven of bedrijventerreinen aanwezig. Wel kunnen er effecten van bedrijven en bedrijventerreinen optreden door externe werking door bijvoorbeeld de uitstoot van stikstof of geluidshinder. Door de uitstoot van stoffen naar de lucht en water kan vermesting en verontreiniging optreden. Dit hangt samen met de stikstofuitstoot en met ecosysteem- of gebiedsvreemde stoffen zoals organische verbindingen, zware metalen, stralingen etcetera. Soorten die gevoelig voor zijn verhoogde stikstofdepositie zijn de leefgebieden van de bittervoorn en platte schijfhoren en de habitattypen blauwgrasland en meren met krabbescheerwateren. Effecten als gevolg van stikstofdepositie, waaronder de bijdrage van industrie en bedrijven, worden gezamenlijk besproken in paragraaf 7.3.3, en komen niet aan de orde in deze paragraaf. Diverse bedrijfsmatige activiteiten gaan gepaard met de productie van geluid en licht. Daarnaast kan sprake zijn van verlichting van terreinen. Deze effecttypen zijn met name relevant voor vogels.

Effectbeschrijving

Mogelijke verstoring van wintergasten hangt samen met de aard van de bedrijvigheid. Sommige typen bedrijven vinden binnenshuis plaats (bijvoorbeeld adviesdiensten) en kunnen op een vergelijkbare wijze als “wonen en verblijven” beoordeeld worden. Andere typen bedrijven kunnen meer effect hebben, zoals aannemersbedrijven. Dergelijke bedrijven kunnen een groter uitstralend effect (licht, geluid, beweging) hebben dan een gemiddeld woonhuis. Dit geldt vooral voor bedrijventerreinen.

Bij geluidsbronnen kan onderscheid gemaakt worden in discontinue en continue geluidsbronnen. Met name de discontinue geluidsbronnen hebben een verstoring effect op vogels. Gezien de afstand van de bedrijventerreinen tot het Natura 2000-gebied en de aard van het tussenliggende gebied (waaronder een snelweg); is er geen negatieve invloed op de overwinterende en broedende vogelsoorten als gevolg van geluid. De direct naast het gebied gelegen bedrijven hebben een beperkte omvang. Verstoring door geluid kan lokaal en tijdelijk optreden. In de belangrijkste rust- en broedgebieden is deze mate van verstoring zeer beperkt en leidt dit niet tot significant negatieve effecten. Dit geldt ook voor de mate van verlichting rond bedrijven rond het Natura 2000-gebied. Op basis van de huidige ligging van de bedrijven en de ligging van de rust- en foerageergebieden vormt de aanwezigheid van deze bedrijven geen knelpunt in relatie tot de instandhoudingsdoelen.

Door de uitstoot van schadelijke stoffen komen nutriënten terecht in het oppervlaktewater. Dit heeft vermesting tot gevolg en kan theoretisch het leefgebied van de bittervoorn, kleine en grote modderkruiper, kamsalamander en platte schijfhoren aantasten. Uit de praktijk blijkt dat vermesting als gevolg van industrie / bedrijven in dit gebied niet resulteert in een wezenlijke aantasting van de leefgebieden voor deze soorten. De broedende vogels in het gebied ondervinden geen negatieve effecten van industrie en bedrijven in het gebied en daarbuiten.

Effectbeoordeling

De invloeden van de bedrijven en bedrijventerreinen leiden niet tot nadelige gevolgen op broedvogels of de krakeend als gevolg van licht, geluid of trillingen. De aanwezige vissoorten, platte schijfhoren en kamsalamander ondervinden geen negatieve effecten.

Tabel 6 : Synthese effectbeoordeling industrie en bedrijven (exclusief stikstofdepositie) op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect. '--' =

significant negatief effect, '?' onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte Schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Krakeend
a. bedrijventerrein (externe werking)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0
b. bedrijven (externe werking)	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0

1.1.7 Nutsvoorzieningen

Beschrijving huidig gebruik

Langs wegen en naar huizen liggen diverse kabels en leidingen ten behoeve van nutsvoorzieningen (telefoon, elektriciteit etcetera). Deze vallen onder de nutsvoorzieningen.

Deze zijn van belang indien het onderhoud hiervan om speciale maatregelen vraagt zoals het open houden van het gebied. In het gebied liggen telecommunicatieleidingen van GC Pan European Crossing Nederland B.V. en Meijsen Ondergrondse Infrastructuren.

Afbakening van relevante natuurdoelen

Langs wegen en naar huizen liggen diverse kabels en leidingen ten behoeve van nutsvoorzieningen (telefoon, elektriciteit etcetera). Het beheer hiervan bestaat uit inspectie van de kabels en leidingen en kleinschalige graafwerkzaamheden. Grootschalige ingrepen horen niet bij het huidig gebruik. De werkzaamheden kunnen, in de winterperiode, leiden tot verstoring van overwinterende vogels. De kabels en leidingen liggen niet ter plaatse van het habitatype blauwgrasland of leefgebied van vissen.

Effectbeschrijving

De effecten van de inspectie en kleinschalige werkzaamheden aan de kabels en leidingen zijn zeer beperkt. Vogels kunnen verstoord worden door de werkzaamheden. Dit is echter een tijdelijke activiteit en vindt alleen rond de bebouwing en wegen plaats. De doelen ondervinden dan ook geen negatieve effecten van de onderhoudsmaatregelen aan nutsvoorzieningen.

Effectbeoordeling

Er zijn geen negatieve effecten in relatie tot de instandhoudingsdoelen.

Tabel 7 : Synthese effectbeoordeling kabels en leidingen op de relevante Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen (type effecten: '0' = geen effect, '-' = niet significant negatief effect, '--' = significant negatief effect, '?' = onbekend, '+' = positief effect, nvt = niet van toepassing door ontbreken relatie of overlap tijd en ruimte.

Omschrijving	H6410 Blauwgrasland	H3150 meren met krabben-scheer en fonteinkruiden	H1134 Bittervoorn	H1145 Grote modderkruiper	H1149 Kleine modderkruiper	H1166 Kamsalamander	H4056 Platte Schijfhoren	A029 Purperreiger	A119 Porseleinhoen	A197 Zwarte Stern	A051 Krakeend
a. kabels en leidingen	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	0	0	0	0

1.1.8 Wildbeheer en schadebestrijding

Binnen het Natura 2000-gebied vindt wildbeheer en schadebestrijding als huidig gebruik plaats. 'Wildbeheer' heeft betrekking op de aantalsregulatie van soorten die schade (dreigen te) veroorzaken en 'schadebestrijding' op het voorkomen van schade aan –bijvoorbeeld– gewassen. Ten tijde van het opstellen van dit Natura 2000-beheerplan wordt er binnen het Natura 2000-gebied geen gebruik gemaakt van het jachtrecht. Jacht in Natura 2000 gebieden is pas sinds 1 januari 2017 met het van kracht worden van de Wnb in beginsel mogelijk. Eerder was dit in Vogelrichtlijngebieden op grond van de (voormalige) Flora- en faunawet niet toegestaan. Op grond van de Wnb en het onlangs door de provincie Zuid-Holland goedgekeurde Faunabeheerplan jachtsoorten Zuid-Holland 2017 – 2023 (FBE Zuid-Holland, 2017) is jacht met inzet van het geweer in Natura 2000 gebieden toegestaan op grond van een Natura 2000-beheerplan, op grond van een vergunning (op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 of een vergelijkbare vergunning op basis van de Wet natuurbescherming), of op grond van een bestuurlijk oordeel. In voorliggend beheerplan wordt (nog) niet op jacht met inzet van het geweer ingegaan. Indien dit in het Natura 2000-gebied gewenst is, dient hiervoor een vergunning of een bestuurlijk oordeel Wnb te worden aangevraagd. Zie hiervoor paragraaf 9.1. In de omgeving van het Natura 2000-gebied vindt wel reeds jacht plaats.

De Faunabeheereenheid (FBE) Zuid-Holland coördineert de uitvoering van de faunabeheerplannen voor de gehele provincie. De FBE stelt faunabeheerplannen op, op grond waarvan populatiebeheer, schadebestrijding en jacht plaatsvindt door de wildbeheereenheden (WBE's). De WBE's zijn de regionale organisaties waarin de uitvoerders (o.a. jagers) zijn georganiseerd. Het Natura 2000-gebied Zouweboezem valt binnen het werkgebied van de WBE Vijfheerenlanden en omstreken. Populatiebeheer, schadebestrijding en jacht zijn deels landelijk en deels provinciebreed geregeld. Gelet op de Natura 2000-doelstellingen kunnen er binnen Natura 2000-gebieden aanvullende restricties gelden. Eén van de eisen die per 1 januari 2017 gesteld worden aan faunabeheerplannen is dat er in het faunabeheerplan aandacht moet worden geschonken aan de uitvoering binnen Natura 2000-gebieden¹. Dit wordt in 2017 en 2018 in beeld gebracht door de FBE Zuid-Holland in overleg met de provincie Zuid-Holland. Hiertoe wordt, onder andere voor Natura 2000-gebied Zouweboezem, een volledige inventarisatie van het faunabeheer uitgevoerd, worden relaties bepaald met Natura 2000-instandhoudingsdoelen, en worden zo nodig maatregelen vastgelegd om effecten op instandhoudingsdoelen te voorkomen. De resultaten van deze

¹ Verordening uitvoering Wet natuurbescherming, artikel 3.2, zesde lid

studie zijn op dit moment niet bekend. Zodra de definitieve resultaten bekend zijn, worden deze verwerkt in het Natura 2000-beheerplan, zodat de randvoorwaarden voor Natura 2000 in het faunabeheerplan en het Natura 2000-beheerplan overeen komen.